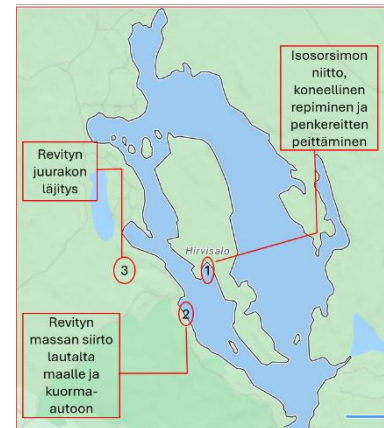

hankepäällikkö Helena Karppinen

Mallinkaistenjärven suojeluyhdistys päätti hävittää vieraslaji isosorsimon rannoiltaan, kun kasvustot olivat vielä rajalliset. Hämeen ELY-keskuksen tuella ja Vanajavesikeskuksen väen vahvalla avulla projekti alkoi joulukuussa 2020 ja päättyi virallisesti marraskuussa 2023; tiedotus, tarkkailu, kitkentä kohdattaessa ja pressurumba vaativat talkootyötä kuitenkin vielä vuosia. Hankesuunnitelman askelmerkit olivat selkeät, vaikka kiertoteitäkin jouduimme valitsemaan, aina tällöin konsultoiden Heini-Marja Hulkkoa ja/tai Vanajavesikeskuksen Heidi Kontiota ja kumppaneita. Sekä hankkeen budjetti että järvellä liikkuvien yhteishenki pysyivät, niin että ensi kesänä emme kovinkaan montaa röyhyä usko löytävämme. Hanke kokonaisuutena oli 10 620,21€, josta talkootyön osuus 3 495€. Avustuksen jälkeen yhdistyksen maksettavaksi jäi yhteensä 1 964,21 €.

Projekti kohdistui Hirvisalon saaren yhden lahden pohjukassa olevaan usean sadan neliömetrin kasvustoon, joka hukkuu kaislan sekaan (1). Vasta kun röyhyjä keräsimme poltettavaksi, totesimme isosorsimon muodostaneen kantavan maton järven pinnalle. Röyhyjen keräämisen jälkeen keveimmät talkoolaiset niittivät korret raivaussahoin ja ne kerättiin rannalle maatumaan – niissä kun ei mitään lisääntyvää ollut. Niittämisellä saimme hävitettävän massan pienemmäksi ja estimme, ettei ennen juurakon repimistä yhtään siementä pääsisi kypsyään ja asettumaan uuteen kasvupaikkaan. Lokakuun tuulussa ja sateessa Kaislapojat repi taitavasti lahdenpohjukasta parissa päivässä aimo läjän moskaa, joka siirrettiin lautalla mantereen puolelle, siitä kaivurilla maahan (2) ja kuorma-auton kyytiin, ja läjitettäväksi Janakkalan kunnan leirikeskuksen lähelle (3).

Pressujen alla massa alkoi hajota hyvin hitaasti. Vielä vuoden kuluttua löytyi uusia alkuja ja runsaasti letkumaisia juuria. Konsultaation perusteella läjä pöyhittiin ja käännettiin heinäkuussa 2022, annettiin kastua ja taas peitettiin. Seuraavana keväänä läjä ei vaikuttanut juuri hivenneen, mutta kompostoituminen oli edennyt. Konsultaation mukaisesti levitimme 5 kg kompostiherätettä, annoimme rankkasateen kastella ja taas peitimme pressuin. 25.8.2023 traktorimiesvoimin ja talikkonaisvoimin pressujen alta löytyi hyvin hajonnut maa-aines, jonka alta revimme maanrakennuskankaan, siistimme ympäristön ja maisemoimme alueen hikisinä hyvillä mielin.

Hirvisalon lahdenpohjukan (alue 2) rantapenkereille jäi runsaasti myös isosorsimojuuria. Vanajavesikeskus ehdotti niiden pressuttamista, mikä tapahtui pakkasessa jään päälle maaliskuussa 2022. Pressut kiinnitettiin köysin ja nippusitein reikätiiliin, jotka pitivät pressuja paikallaan ja painoivat pressut pohjaan jäiden sulettua niin, ettei valo pääsisi penkereisiin. Näitä pressuja ja lähiympäristöä on täytynyt kohentaa ja tarkkailla usein. Pressut jäävät vielä vuosiksi paikalleen, ja kun pengertä on puhdas juurakoista, yhdistyksen hallitus vastaa pressujen poistamisesta.

Repimisen yhteydessä tuulisessa säässä juurakkokasoja pääsi karkaamaan, joten järven ja saaren kaikilla rannoilla on tehty ja tehdään tarkastuksia. Yksityisten mökkirantojen asukkaat ovat hoitaneet projektin ulkopuolella oman rantansa niittämisen tai kitkemisen toistuvasti kesäisin, ja myös hallituksen tai naapureiden apu on ollut tarpeen. Tiedotus kotisivuilla mallinkaistenjarvi.fi, yhdistyksen tapahtumissa, jäsenkirjeissä ja fb-ryhmässä on tehonnut. Hankkeessa ostamamme niittolaite on ollut käytössä alueella 2 ja lainassa yksityisillä rannoilla isosorsimon hävittämiseen. Isommankin alueen niitto sujuu siis kohtuudella tulevinakin vuosina.

Isosorsimo on nyt tukahdutettu järvellämme. Olemme valmiina, kun se jostain taas röyhähtää.